

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

پایان نامه

برای اخذ درجه دکترای پزشکی

موضوع:

**بررسی سطح آگاهی کارورزان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نسبت به برنامه
کنترل عفونتهای حاد تنفسی**

استاد راهنما:

دکتر علیرضا پوستی

متخصص کودکان و نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

استاد مشاور:

دکتر مهرداد میرزا رحیمی

**متخصص کودکان و نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه و معاونت درمان
دانشگاه علوم پزشکی اردبیل**

نگارش: اسماعیل فرزانه

پائیز و زمستان ۱۳۸۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به

پیشگاه حضرت باری تعالی

و

چهارده افتخار و آبروی کونین

از

پدر فاطمه (س)

تا

فرزند فاطمه (س)

تقديم به

استاد ارجمندم جناب آقای دکتر علیرضا پوستی

و

استاد گرانقدرم جناب آقای دکتر مهرداد میرزا رحیمی

و با تشکر صمیمانه از زحمات آنها

تقدیم به

روح پاک برادر بزرگوارم مرحوم حسن فرزانه

که تمام موفقیت و زندگی ام را مدیون ایشان و

فداکاریهای ایشان هستم

تقدیم به

**پدر و مادر عزیزم که تکیه گاه و پشتیبان من در تمام مراحل
زندگی بوده اند**

و

تقدیم به

برادران بزرگوارم که سعادت در گرو سعادت آنهاست

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار می کنم با خود عهد می بندم که زندگیم را یکسره وقف خدمت به بشریت نمایم. احترام وتشکر قلبی را به عنوان دین اخلاقی ومعنوی به پیشگاه اساتید محترم تقدیم می دارم و سوگند یاد می کنم این وظیفه خود را با وجدان و شرافت انجام دهم.

اولین وظیفه من اهمیت وبزرگ شماری سلامت بیمارانم خواهد بود. اسرار بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت وشرافت وحیثیت پزشکی را ازجان ودل حفظ خواهم کرد. همکاران من برادران من خواهند بود.

دین، ملیت، نژاد، عقاید سیاسی وموقعیت اجتماعی هیچگونه تأثیری دروظایف پزشکی من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت. من درهر حال به زندگی بشر کمال احترام را مبذول خواهم داشت وهیچگاه معلومات پزشکی ام را برخلاف قوانین بشری و اصول انسانی بکار نخواهم بست آزادانه به شرافت خودسوگند یادمی کنم آنچه را که قول داده ام انجام دهم.

فهرست مطالب:

صفحه

مقدمه ۱

فصل اول (معرفی پژوهش)

بیان مسئله ۲

اهمیت و ضرورت موضوع ۳

اهداف پژوهش ۴

فصل دوم (کلیات)

آناتومی دستگاه تنفسی و فهرست عفونتهای حاد تنفسی ۸

سرمایه خوردگی ۹

التهاب گوش میانی ۹

گلودرد (فارنژیت) ۱۰

کروپ (خناق) ۱۱

برونشیت ۱۲

پنومونی ۱۳

تشخیص و درمان بیماری کودک مبتلا به سرفه یا تنفس مشکل

ارزیابی ۱۷

طبقه بندی ۱۹

درمان ۲۳

تشخیص و درمان بیماری کودک مبتلا به ناراحتی گوش

ارزیابی ۳۱

طبقه بندی ۳۲

درمان ۳۵

۱..... مقدمه

فصل اول (معرفی پژوهش)

۲..... بیان مسئله

۳..... اهمیت و ضرورت موضوع

۴..... اهداف پژوهش

فصل دوم (کلیات)

۸..... آناتومی دستگاه تنفسی و فهرست عفونتهای حاد تنفسی

۹..... سرماخوردگی

۹..... التهاب گوش میانی

۱۰..... گلودرد (فارنژیت)

۱۱..... کroup (خناق)

۱۲..... برونشولیت

۱۳..... پنومونی

تشخیص و درمان بیماری کودک مبتلا به سرفه یا تنفس مشکل

۱۷..... ارزیابی

۱۹..... طبقه بندی

۲۳..... درمان

تشخیص و درمان بیماری کودک مبتلا به ناراحتی گوش

۳۱..... ارزیابی

۳۲..... طبقه بندی

۳۵..... درمان

تشخیص و درمان کودک مبتلا به گلو

ارزیابی ۳۹

طبقه بندی ۴۰

درمان ۴۳

فصل سوم (روش پژوهش)

روش مطالعه ۴۶

روش جمع آوری اطلاعات از جامعه مورد مطالعه ۴۶

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۴۶

مراحل انجام کار ۴۶

جامعه مورد مطالعه ۴۷

فرضیه های تحقیق ۴۷

محدودیتها و مزایای پژوهش ۴۸

فصل چهارم (بحث در نتایج جداول و نمودارها)

۵۰

فصل پنجم (ضمائم، پرسشنامه و منابع)

۸۵

مقدمه:

بیشتر کودکان سالانه حدود چهار تا شش بار دچار عفونتهای حاد تنفسی می شوند. بخش اعظم بیمارانی که توسط کارکنان بهداشت در مراکز بهداشتی درمانی دیده می شوند کودکان مبتلا به عفونتهای تنفسی هستند. این عفونتها در جوامع شهری حتی بیشتر از مناطق روستایی است. عفونتهای تنفسی شامل عفونتهای هر یک از قسمتهای دستگاه تنفسی از جمله بینی، گوشها، گلو، حنجره، نای، مجاری هوایی یا ششها است. ممکن است بسیاری از قسمتهای تنفسی به عفونت مبتلا شده و نشانه ها و علائم بسیار متفاوتی از عفونتها می تواند وجود داشته باشد.

این علائم عبارتند از:

سرفه

تنفس مشکل

گلودرد

آبریزش بینی

ناراحتی گوش

تب در جریان عفونتهای تنفسی امری شایع است. خوشبختانه، بیشتر کودکان مبتلا به این علائم تنفسی دچار یک عفونت خفیف مثل یک سرماخوردگی یا برونشیت هستند. این کودکان در اثر آبریزش بینی در اثر سرماخوردگی به پشت گلو یا به خاطر عفونت ویروسی برونش ها ممکن است سرفه کنند. اینها بیماری شدید نداشته و می توانند در خانه توسط بستگانشان بدون آنتی بیوتیک به خوبی درمان می شوند.

اما به هر حال تعدادی از بچه ها پنومونی دارند. اگر این عفونتها با آنتی بیوتیکها درمان نشود ممکن است یا به خاطر کاهش اکسیژن گیری یا در اثر عفونت منتشر ناشی از ورود باکتریها به

جریان خون که سپتی سمی یا سپسیس نامیده می شود مرگ عارض شود. علت مرگ تقریباً یک چهارم تمامی کودکان زیر ۵ سالی که در کشورهای در حال توسعه می میرند، پنومونی است در واقع پنومونی یکی از دو علت شایع مرگ به همراه اسهال در کودکان است و در برخی مناطق شایع ترین علت مرگ است. بسیاری از این مرگها در شیرخواران زیر ۲ ماه روی می دهد. بنابراین، درمان بچه های مبتلاء به پنومونی می تواند تا حد زیادی از میزان مرگ و میر کودکان بکاهد.

فصل اول:

معرفی پژوهش

بیان مسئله:

بعد از اجرای برنامه واکسیناسیون علیه بیماریهای عفونی، بیماریهای حاد تنفسی و بیماریهای اسهالی به عنوان علل شایع مرگ و میر کودکان زیر پنج سال مطرح گردیده اند. سازمان جهانی بهداشت کنترل بیماریهای حاد تنفسی را در basic care گنجانیده است و برای کنترل و درمان بیماریهای تنفسی، برنامه خاصی طرح ریزی کرده که بدون نیاز به اطلاعات علمی زیاد یا وسایل پاراکلینیک، فرد معاینه کننده که میتواند یک بهورز نیز باشد قادر به تشخیص و درمان عفونت های تنفسی گردیده و بدین وسیله مرگ میر کودکان زیر پنج سال کنترل گردیده است. تصویری که به اشتباه بین گروه پزشکی متداول گردیده، کم اهمیت تلقی نمودن برنامه کنترل عفونتهای تنفسی از سوی پزشکان و دانشجویان پزشکی می باشد درحالی که قسمت عمده ای از فارغ التحصیلان پزشکی جذب سیستم بهداشتی می شوند و با توجه به اهمیت مسئله فوق بر آن شدیم تا کارورزان رشته پزشکی را که به زودی بعد از فراغت از تحصیل وارد بازار کار و مراکز بهداشتی و درمانی خواهند شد از نظر سطح آگاهی نسبت به برنامه کنترل عفونتهای تنفسی حاد ارزیابی نماییم تا بتوانیم وضعیت آگاهی این گروه را بررسی و در صورت لزوم جهت رفع نواقص، برنامه آموزشی لازم را پیشنهاد نماییم.